

Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar - Osztatlan általános fogorvos képzés
A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése:
Helyreállító Fogászati és Endodonciai Klinika

A tárgy neve: Preventív fogászat
Angol neve: Preventive dentistry
Német neve: Präventive Zahnheilkunde

Tantárgy kreditértéke: 3
Szemeszter: 5. szemeszter
(amelyben a mintatanterv szerint történik a tantárgy oktatása)

Heti óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
0.0	0.0	0.0	0.0

Féléves óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
56.0	28.0	18.0	10.0

Tantárgy típusa:
kötelező

Tanév:
2026/27

Kötelezően- vagy szabadon választható tantárgy esetén a képzés nyelve:
Magyar

Tantárgy kódja:
FOKOKFK429_1M
(Új tárgy esetén Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően)

Tantárgyfelelős neve: Dr. Molnár Eszter
Tantárgyfelelős munkahelye, telefonos elérhetősége: SE Helyreállító Fogászati és Endodonciai Klinika, tel.: 06-1-459-1500/59385
Tantárgyfelelős beosztása: egyetemi adjunktus
Tantárgyfelelős habilitációjának kelte és száma: nincs

A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvospépzés kurrikulumában:

A tárgy oktatásának célkitűzése, hogy a hallgatók tanulmányait és majd jövőjében a munkájukat a preventív szemléletmód hassa át. A primer, szekunder és terciér prevenció fontosságának és lehetőségeinek megismertetése a fogorvoslás valamennyi szakterületén. A gyakorlatok célja a hallgatók bevezetése a klinikai gyakorlatokba, a fogászati prevenció megvalósításának megismerése

és gyakorlása.

A tantárgy feldolgozásának módja (előadás, csoportmunka, gyakorlat stb.):

A tantárgy feldolgozása előadás, szeminárium és gyakorlat formájában történik.

A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi:

A tárgy sikeres elvégzése után a hallgató megismeri az egészséges szájat, képes felismerni az attól eltérő állapotokat. Megismeri a caries- és fogágybetegségek diagnosztikája során alkalmazott módszereket, valamint a velük összefüggő prevenciós tevékenységeket. Megismeri a fogszuvasodással, a fogágybetegségekkel és a szájüregi daganatokkal kapcsolatos szűrővizsgálatokat, különböző indexek felvételét. A száj állapotának és egyéb betegségeknek összefüggéseinek megismerése.

Tantárgyi kimeneti javaslat (kapcsolódó tárgyak megjelölése KÓDJA):

FOKOKFK357_1M, FOKOPDK387_1M, FOKOGFK265_1M, FOSVGFK169_1M, FOKOODT427_1M

A tárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek):

Restauratív fogászati propedeutika I., Odontotechnológia és Fogpótlástani propedeutika II.

Több féléves tárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, illetve engedélyezésének felvételeire vonatkozó álláspont:

A tantárgy egy féléves.

A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja:

Nincs a kurzus megindításának hallgatói létszámfeltétele.

A tárgy részletes tematikája amennyiben a tárgy modulokra osztható, kérem jelezze): (Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével, megjelölve a vendégoktatókat. Mellékletben nem csatolható! Vendégoktatókra vonatkozóan minden esetben szükséges CV csatolása!)

Előadások:

1. Preventív fogászat- bevezetés 1. Caries, Caries-etiológiája. Dentális plak
2. Caries epidemiológiája, Caries indexek, Rizikótényezők 2. Caries incipiens és remineralizáció. Cariesdiagnosztika
3. A táplálkozás szerepe a caries prevencióban 3. Fognyaki érzékenység, a dentin-hiperszenzitivitás és az erózió
4. Fluoridok a cariesprevencióban 4. Fluoridok toxicológiája
5. Szájhygiéne- fogpaszták 5. Szájhygiéne - fogkefe, kiegészítő eszközök
6. Fogászati prevenció várandós kismamáknál és az intruterin élettől a kisgyermek hároméves koráig 6. Fogászati kezelés és prevenció idős betegeknél
7. A fogágybetegség. Epidemiológiai vonatkozások. Pathomechanizmus és diagnosztika 7. A fogágybetegségek megelőzésének stratégiája
8. Integrált preventív fogászat - Fogpótlásban 8. Integrált preventív fogászat - Gnatológia
9. Integrált preventív fogászat - Konzerváló fogászat 9. A fogazati rendellenességek megelőzésének lehetőségei
10. Szájüregi daganatok, daganatmegelőző elváltozások
11. Környezeti és iatrogén ártalmak 11. Infekció kontroll
12. Barázdazárás 12. A szájhygiénikusok szerepe a fogászati praxisban
13. Környezetvédelem
14. Csoportprofilaxis. Tervezés és szervezés 14. Profilaxis az iskolában

Gyakorlatok/Szemináriumok:

1. Klinikai munkahely, infekció kontroll (szeminárium)
2. Klinika munkahely, betegségmegelőzés szintjei (primer, szekunder, terciér prevenció) (gyakorlat, első teszt)
3. Anamnézis, status, stomato-oncologiai szűrés, caries diagnosztika (szeminárium)
4. Általános anamnézis felvétele, stomato-oncologiai szűrés (gyakorlat, második teszt).
5. Fogazati státus felvétele, caries diagnosztika (gyakorlat, harmadik teszt)
6. DMF szám/index meghatározása, caries diagnosztika eszközei (gyakorlat)

7. Szájhygiéne (szeminárium)
8. Szájhygiénés indexek, plakkfestés, parodontális indexek, depurálás (szeminárium)
9. Szájhygiénés indexek felvétele (gyakorlat, negyedik teszt)
10. Plakkfestés (gyakorlat, ötödik teszt)
11. Parodontális index felvétele, depurálás bemutatás (gyakorlat, hatodik teszt)
12. Barázdazárás műfogon gyakorlat, non-invazív szuvasodáskezelés (gyakorlat)
13. Caries rizikó meghatározása, caries rizikó tesztek (gyakorlat)
14. Konzultáció (szeminárium)

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései (ezek egyeztetése és az átfedések minimalizálása) - KÓDJÁNAK kiválasztása kötelező):

FOKOKFK357_1M, FOKOKFK355_2M, FOKOKFK357_3M, FOKOKFK357_4M, FOKOKFK357_2M, FOKOKFK357_5M

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén:

Legalább a gyakorlatok/szemináriumok 75%-án való részvétel kötelező, pótlási lehetőség nincsen. A gyakorlatokról/szemináriumokról 10 percnél hosszabb késés hiányzásnak számít. Három késés egy hiányzást jelent. A hiányzásokat nem kell igazolni.

A gyakorlatokra – azok anyagából – felkészülten kell érkezni. Ennek ellenőrzése céljából a gyakorlatok elején egy-egy öt kérdésből álló tesztet kell kitölteni (mobiltelefonon). Az egyes tesztek témakörei a gyakorlati tematikában találhatóak és a megfelelő szeminárium anyagából lehet felkészülni.

A tesztek osztályzatait a félév végén összesíteni szükséges. Aki a gyakorlatokon mind a hat tesztjét megírja minimum 4,8 átlaggal, az a vizsgán kapott tételek közül az egyiket visszaadhatja. A gyakorlatokon való részvétel feltétele az aktuális teszt megírása. A gyakorlatról való hiányzás esetén nem szükséges a tesztet pótolni.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban (beszámoló, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége):
(beszámoló, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége)

A gyakorlatokra a hallgatóknak a megadott tematika szerint kell előre felkészülniük. Ezt a gyakorlatvezető ellenőrzi és értékeli.

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje:

Nincs

A félév aláírásának feltételei:

Megfelelő felkészültség és aktivitás a gyakorlatokon, a „Teljesítménylap” megfelelő vezetése és aláírása a félév végén a gyakorlatvezetővel, továbbá 25%-ot meg nem haladó hiányzás a gyakorlatokról/szemináriumokról. Ha a gyakorlatokon a hallgató felkészületlen, illetve nem mutat megfelelő aktivitást, a gyakorlatvezető az aláírást megtagadhatja.

Számonkérés típusa:

kollokvium

Vizsgakövetelmények (tételsor, tesztvizsga témakörei, ill. a vizsgaként elismert projektfeladat választható témakörei)

A számonkért tananyag a tankönyv, az előadások, a szemináriumok/gyakorlatok anyagából, valamint a Moodle rendszerben található egyéb kiegészítő anyagokból áll. A vizsga során tilos a hallgatónak a mesterséges intelligencia bármely fajtáját alkalmaznia.

Vizsgatételek (A és B sorozat):

A

1. A preventív fogászat fogalma, helye a fogorvostudományban. A prevenció szintjei, a preventív szemlélet lényege

2. Caries-diagnosztika
3. Caries incipiens, a remineralizációs eljárások
4. A dentális plakk – biofilm
5. Caries rizikó meghatározása, caries rizikópáciensek
6. A dentintúlérzékenység és kezelése
7. A dentális erózió
8. Infekciókontroll – általános vonatkozások
9. Az infekciókontroll a fogászatban
10. Rizikócsoporthoz – rizikópáciensek
11. A szájüregi daganatok epidemiológiája, kórokai, primer prevenciója
12. A cariesprevenció pillérei, az immunizációs lehetőségek a caries prevencióban
13. A fluorid prevenció történeti áttekintése. A fluoridok hatásmechanizmusa
14. Kollektív/egyéni fluoridprevenció módszerek
15. A korszerű fluoridprevenció
16. A Fluoridok toxikológiája
17. A dentális plakk klinikai vizsgálata és megfestése
18. Szájhyiindex indexek
19. A táplálkozás szerepe a caries kialakulásában. Az ételek cariogenitása és acidogenitása
20. Cukorpótlók, édesítő szerek
21. A barázdazárás célja, anyagai 22. A barázdazárás kivitelezése, kontrollja 23. A fogágybetegség kórokai, pathomechanizmusa és diagnosztikája 24. A professzionális szájhyiindex kezelés szerepe, kivitelezése 25. Fogkrémek B 1. Egészségnevelés és egészségmegőrzés 2. Az egészségnevelés helyszínei, gyakorlati lehetőségei 3. Várandósok fogászati gondozása 4. Prevenció hároméves korig 5. Prevenció óvodásoknál 6. A prevenció iskolás korban 7. Fogászati prevenció felnőtteknél 8. Fogászati prevenció időseknél, az ők, valamint a szisztémás betegségben szenvedők ellátásának sajátosságai 9. A caries fogalma, caries – indexek, a szuvasodás kialakulásának sorrendje 10. Epidemiológia vizsgálatok típusai, a caries epidemiológiája 11. Prevenció lehetőségei a konzerváló fogászat keretén belül. Tömések finírozása, polírozása 12. A fogászat környezetvédelmi vonatkozásai 13. A megelőzés lehetőségei az orthodonciában 14. Szájüregi daganatos megbetegedések szekunder és terciár prevenciója 15. A fluoridprevenció hazánkban és a világ egyéb országaiban 16. A fogágy állapota és az általános egészség közötti összefüggések 17. Parodontológiában használatos indexek 18. A fogágybetegségek megelőzésének stratégiája 19. Az egyéni szájhyiindex – kézi és elektromos

fogkefék, járulékos fogtisztító eszközök 20. Fogmosási technikák és a fogtisztítás gyakorisága 21. Kémiai plakk – kontroll 22. Depurálás 23. A foghiány következményei 24. A fogpótlásokkal kapcsolatos prevenciós ismeretek 25. Fogorvosi iatrogén ártalmak

A számonkérés egyértelmű, konkrét minimumkövetelménye. (Az elégséges érdemjegy eléréséhez szükséges kötelezően elvárt fogalmak, paraméterek, ábrák, számítások listája, gyakorlati készségek, ill. a vizsgaként elismert projektfeladat témakörei teljesítésének és értékeléseinek kritériuma.) A tanszék honlapján közzétett, a tárgy minimumkövetelményeire mutató hivatkozás

A gyakorlatokra a hallgatóknak a megadott tematika szerint kell előre felkészülniük. Ezt a gyakorlatvezető ellenőrzi és értékeli.

Az érdemjegy kialakításának módja és típusa: (Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja, Az évközi számonkérések eredményeinek beszámítási módja, A jegymegajánlás lehetőségei és feltételei)

Szóbeli vizsga, a honlapon szereplő tételekből alapesetben (A és B sorozat) egyet-egyet kap (a tétel számát random szám generátorral határozzuk meg) a hallgató. A vizsgatételek száma a fentebb leírt módon változik a gyakorlatokon megírt tesztek összesített eredményétől függően. A felkészülési idő elteltével a hallgatók a tételeket ismertetik, illetve a feltett kérdésekre válaszolnak. A vizsga ötfokozatú jeggyel (1-5) kerül értékelésre. A vizsgajegy elégtelen akkor is, ha csak az egyik tételre kapott részjegy elégtelen.

Nincs gyakorlati vizsga.

Aki a gyakorlatokon mind a hat tesztjét megírja minimum 4,8 átlaggal, az a vizsgán kapott tételek közül az egyiket visszaadhatja.

Jegymegajánlás nincs.

A tantárgy oktatása során alkalmazott mesterséges intelligencia rendszerek és azok felhasználásának módja

Az oktatás elsősorban a tankönyvön, előadások, szemináriumok, gyakorlatok tananyagán alapszik.

A hallgató az oktatás során alkalmazhatja a mesterséges intelligenciát (pl.: ChatGPT), de a kapott információ hitelességéről szükséges gyakorlatvezetőjével egyeztetnie, illetve forrásmegjelölés is szükséges.

A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája, pontosan kijelölve, mely részük ismerete melyik követelmény

elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok, egyedi vagy csoportos hallgatói konzultációs lehetőség, amennyiben van:

Online segédanyagok:

Típus	Kötelező
Cím	Preventív fogászat Moodle oldal
Link	https://itc.semmelweis.hu/moodle/login/index.php
Egyéb/Megjegyzés	A vizsga anyagához tartoznak a klinikai honlapon, a Moodle rendszerben található anyagok, előadások és szemináriumok anyagai.

Nyomtatott segédanyagok:

Típus	Kötelező
Szerző	Nyárasdy Ida és Bánóczy Jolán
Cím	Preventív fogászat
Kiadó	Medicina
Kiadás éve	2009

Típus	Ajánlott
Szerző	Norman O. Harris
Cím	Primary Preventive Dentistry, 8th Edition
Kiadó	Pearson Education Limited
Kiadás éve	2014
Egyéb/Megjegyzés	ISBN 13: 978-1-292-05351-6

Típus	Ajánlott
Szerző	Hardy Limeback
Cím	Comprehensive Preventive Dentistry
Kiadó	Wiley-Blackwell
Kiadás éve	2012
Egyéb/Megjegyzés	ISBN 978-0-8138-2168-9

Típus	Ajánlott
Szerző	Adrian Lussi
Cím	Dental Erosion From Diagnosis to Therapy
Kiadó	Karger
Kiadás éve	2006
Egyéb/Megjegyzés	ISBN 978-3-318-01331-3

A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:

Beadás dátuma:
